

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo in uprava:

Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana VII, Zadrugi dom — Celje, Delavska
zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Del. dom.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščenecv, stane vsaka beseda 50 para. De-
bela tiskana beseda stane Din 1.—. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda Din 1.—. V oglašnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 104.

Sreda, 30. decembra 1931.

Leto VI.

Vedno globlje v propast.

Zakaj ni sporazuma?

Danes je postalo že vsakomur jasno, da je za uspešno borbo proti krizi absolutno potrebno **mednarodno sodelovanje**. Tako govore vsi državniki in take sklepe napravljajo vse organizacije, tako delavske kakor politične. Na mednarodni konferenci, ki se je vršila leta 1927 v Ženevi in kjer so imeli delodajalci glavno besedo, je bilo poudarjeno kot glavna zahteva, da se naj ne postavljajo vedno novi carinski zidovi, da naj se prične **zniževati carinske tarife** ter da se naj vsaj za neko dobo napravi **carinsko premirje** med državami. Mednarodna trgovska zbornica je istotako sprejela neštevilo resolucij, v katerih zahteva ustavitve carinske vojne med državami. Ali kaj je bil rezultat vsega tega?

Samo ena vlada, delavska vlada v Angliji je predložila popolnoma jasne predloge, da se naj **ukine carinska vojna**. Zahtevala je splošni sporazum glede petletnega carinskega premirja ter da se v teku naslednjih let carine znižajo. Povodom teh predlogov je imela delavska vlada mnogo konferenc (uradnih in neuradnih). Toda konference niso rodile praktičnih uspehov.

Zaman je delavska vlada pripovedovala, da če velike kapitalistične države ne prenehajo z nadaljnjim znižanjem carin, da bodo na Angleškem brezpogojno zmagali pristaši zaščitnih carin proti pristašem svobodne trgovine in gospodarske težkoče bodo postale za ves svet znatno večje. Vse kapitalistične države so šle trmoglavno svojo pot dalje in ustvarjale z zviševanjem carine zidove proti uvažanju tujega blaga. In v Rusijo se lahko uvaža samo ono blago, ki ga kupi državni monopol.

In tako je prišlo do tega, kar je neprestano pretilo: Anglija je dobila novo buržuazno vlado, ki je takoj zvišala carine na ves uvoz blaga in ki se pripravljala, da zagradi s carino tudi vse dominione ter jih naveže predvsem na angleško industrijo. Ta velika izprememba je prinesla nenkrat **ново veliko škodo in novo globoko desorganizacijo v vsem svetovnem gospodarstvu**. Nemčija, Francija, Amerika izgube desetmilijarde pri dosedanjem izvozu v Anglijo in število njih nezaposlenih delavcev naglo narašča. Na Angleško se sicer vrši pritisk z zamaševanjem angleškega denarja in angleških vrednostnih papirjev, kar zopet povzroča velik padec angleškega denarja na vrednosti. To vrši inozemstvo.

Francija je uvedla na vse angleško blago posebno 20 odstotno takso ter namerava uvesti še nove visoke carine. Minister trgovine v angleški vladi naravnost grozi Franciji, da bo s posebnimi davki obremenil francosko blago. Nemčija medtem drugače odgovarja. Z naredbo predsednika republike se je izvršilo, o čemur sploh ni bilo misliti, da je mogoče. Naredba določa, da se vse kolektivne pogodbe med delodajalci, delavci in nameščenci razveljavljajo, v kolikor se tičejo plač.

V vseh tovarnah, delavnicah in uradih, državnih in privatnih se po tej naredbi splošno znižajo plače za 8 do 10 odstotkov, z namenom, da se za toliko poceni nemško blago za izvoz. Vlada obeta, da bo potom dobro pooblaščenega komisarja delala na to, da se pocenijo stanovanja in

Avtonomija delavskega zavarovanja.

Delavske in delodajalske zbornice pozvane, da predlagajo kandidate.

Pod tem naslovom čitamo v nekem zagrebškem listu, da bo minister za socialno politiko pozval vse zainteresirane delavske in delodajalske zbornice, da predlagajo trikratno število kandidatov za upravo **delavskega socialnega zavarovanja** pri centralni upravi zavarovanja v Zagrebu. Izmed predlaganih kandidatov bo potem imenovanih v upravo po eno tretjino delavskih in eno tretjino delodajalskih kandidatov. Predlogi morajo biti vloženi do 10. januarja 1932.

Že pred nekaj tedni se je poročalo o tej nameri, z motivacijo, da je to potrebno zaradi odgovornosti, ker komisarijati ne morejo nositi odgovornosti napram interesentom. V motivaciji objavljenih poročil o tej izpremembi se navaja, da se s tem preide k samoupravi, dasi bodo uprave le imenovane.

Vsa zadeva interesira delavstvo zlasti, **ali bodo nove uprave za izpolnitev zavarovanja ali ne**.

Socialne razmere so vsak dan slabše in kljub vsemu temu grme delodajalske korporacije venomer proti socialnemu zavarovanju ter vale gospodarsko krizo na to, čeprav je danes vsakomur znano, da je krivec temu kapitalizem, oziroma njega vodstvo s svojim internacionalnim značajem.

Zvrščanje krivde na socialno zavarovanje je varanje javnega mnenja v škodo socialno šibkih slojev.

Oboroženi mir stane težke milijarde.

Oboroževalni stroški 1930.

Te dni so govorili v parlamentu Zedinjenih držav o moratoriju vojnih dolgov in reparacij, ki ga priporoča Hoover. Amerikanski vojaški urad poroča, da so naslednje države 1930 izdale za oboroževanje te-le zneske: Velika Britanija 608, Francija 547, Italija 322, Poljska 122, Rumunija 67, Čehoslovaška 411 in Belgija 25 milijonov dolarjev. V dinarjih znaša ta izdatek okroglo 70 milijard. Toliko je izdalo samo teh sedem držav, ki pa so imele še tajne izdatke v kakršnekoli oboroževalne namene, ki jih niso izkazale.

življenske potrebščine v državi vsaj v toliko, kolikor so zmanjšane plače in dneve. Dvomljivo pa je, če se bo to dalo doseči. **Ali nedvomljivo pa je, da hoče nemški kapitalizem s pocenjenjem svojega blaga za izvoz zavojevati tuji trg in se ubraniti angleških carin na račun delavcev.**

S tem se jasno potrjuje resnica **socialističnega nauka, da tiči temeljno zlo v samem sistemu kapitalističnega gospodarstva**. To gospodarstvo ima namen dviganja kapitalističnega dobička. Kadar organizira svoje podjetje in kadar gospodari z njim, ima kapitalist pred očmi samo to, kako bi še bolj dvignil dobiček. Nič ga ne briga zaposlitev delavcev, niti smotrenost glede potrebe konzumentov. Ne briga ga javni interes, on pozna le svoj interes in dobiček, ki ga hoče doseči s svojo proizvodnjo. Tako politiko zasledujejo v gospodarstvu in tako razumejo kapitalisti tudi kot celota. Oni niso sposobni za mednarodni sporazum, po katerem naj bi se gospodarstvo organiziralo

Delodajalci dalje napadajo socialno zavarovanje.

Plenarna seja trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani,

ki se je vršila v soboto, dne 19. t. m., je zopet ubrala stare strune. Na seji so govorili o poslovanju, o proračunu, o krizi izvoza, o davkih in o — socialnem zavarovanju. Najhujši trn je tem gospodom delavsko varstvo, češ, da to uničuje prosperiteto gospodarstva.

Dokazano pa je, da znašajo vsi zavarovalni prispevki le en odstotek od prometa, torej je to minimalna obremenitev produkcije.

In sploh, ali delavstvo nima pravice vsaj do te drobtine, ki pada z mize kapitalističnih zaslužkov? Ali niso delavci bistveni, sestavni del vsega gospodarstva, ki bi morali imeti pravico, da od gospodarstva žive tudi takrat, ko ni prav dobra konjunktura. Gospodje, vse je v vaših rokah, pravite, da je vaše, delavec pa nima ničesar in naj se zarije v brlog in prespi mesece ali celo leta? Tako naziranje ni človečansko. Trdimo celo, da so socialna bremena danes za podjetja manjše breme kakor so bila. Znižale so se mezde, delavci so na cesti, v kolikor se pa obratuje, se dela danes z večjimi dobički kakor pred tremi ali štirimi leti. Če je to konjiček, na katerem hočejo gospodje jahati, potem so na krivi poti in brez socialnega umevanja.

Človeško klanje na Daljnem Vzhodu.

Japonci ne popuščajo.

Poslaniki Anglije, Francije in Amerike so izrazili japonski vladi željo, naj bi se izognila spopadu s Kitajci pri Činčauu. Japonska je pa odgovorila, da bo to samo tedaj mogoče, če se Kitajci prostovoljno umaknejo za veliki zid. Japonci skušajo sedaj Kitajce obkoliti s treh strani, da jih na ta način prisilijo na umik. Istočasno je Japonska mobilizirala del svoje mornarice in jo odposlala pred Port Artur. V Nankingu še sedaj nimajo prave vlade, ker se nihče ne upa prevzeti velike odgovornosti.

po načrtu in bi se izvršila delitev dela med gospodarske stroke po posameznih deželah. Oni nikakor nočejo odobriti kakršnokoli omejevanje svoje »svobode delovanja« in od svojih vlad zahtevajo brezpogojno varstvo samo zase. Zaman tudi široki krogi iz buržuazijske inteligence in njih državniki uvidevajo, da ta pot divjega boja buržujskih skupin, za barikadiranih za državnimi carinskimi mejami, vodi le v vedno večji kaos in v strašno katastrofo. V medsebojnem boju se vsaka skupina kapitalistov nadeja, da bo nasprotnik čimprej premagán opustil boj ali pa pojde s pomočjo svojih konzumentov in svojih delavcev še dalje v boj proti konkurentom.

In tako se ta kapitalistični duh briga izključno samo zase in za svoj dobiček, duh neomahljivega izkoriščanja kupca blaga na domačem trgu in delavca ter onemogoča vsakršen mednarodni sporazum in vsakršen izhod iz današnjih gospodarskih težkoč.

Po dr. Ž. Topaloviću.

Ali bo kaj z zaščito stanovanjskih najemnikov?

Kaj je z draginjo stanovanj?

Par mesecev bo že minilo, odkar ne ventilira javnost več tega vprašanja. V ljubljanskem listu so hišni posestniki enkrat potožili vsa svoja velika davčna in druga bremena, niso pa povedali, da si marsikdo prihrani največ v dveh desetletjih celo hišo, dočim najemniki, ki so mu hišo plačali, žive v pomanjkanju sploh, naravnost v nepopisni bedi pa, če jih zadene nezaposlenost glavarja rodbine ali dorašlih rodbinskih članov. V nobenem etičnem zakonu ni ta morala opravičena, razen po duhu kapitalističnega družabnega sistema, ki kupiči in kupiči dobičke neglede na splošnost. To vprašanje postaja zlasti aktualno sedaj, ko prehajamo v novo leto, ko se bliža februarški stanovanjski termin, ko je huda zima in bo huda spomlad. — Ali so bile debate o tem vprašanju le prazne besede? Varanje?

Francija se pripravlja na razorožitveno konferenco.

Zakulisne intrige.

Francija baje namerava še pred razorožitveno konferenco izdati spomenico, v kateri bo naštevala nemške grehe, zlasti tajno oboroževanje. Taka spomenica, neglede na to, da vsebuje morda sumničenja, ne more biti priprava za razorožitveno konferenco, ker pogloblja nezaupanje med državami. Prav te dni so razširili diplomati vest, da je Nemčija naročila na Holandskem 1200 topov, ki se bodo po novem letu vlihotapili v Nemčijo. Vest je izmišljena. Ali so tudi tukaj »diplomati« zadaj? To je izraz francoskega nacionalizma.

Reparacije in vojni dolgovi.

Nemčija se brani plačevati reparacije.

Nemčija toži v Baslu, da ne more plačevati reparacij. Komisija bo najbrže predlagala dvoletni odlog za zavarovane reparacije (t. j. skoro 17 milijard dinarjev); o nezavarovanih reparacijah pa komisija ni razpravljala, ker spadajo pred konferenco vlad. Za popust dolgov pa še ni razpeloženja. Francija pravi, da bi dovolila popust le za privatne dolgove.

Čehoslovaški diplomat v Moskvi

pripravljat atentat na japonskega poslanika.

V glavnem stanu GPU se je zgledil 22. decembra neki uradnik železniškega komisarijata in je izpovedal, da ga je legacijski tajnik čehoslovaške diplomatske misije v Moskvi, Vaněk, nagovarjal, naj bi izvršil revolverjski atentat na japonskega poslanika v Moskvi, Hirotoja. Očividno z namenom, da bi v nape-to razmerje med Japonsko in Rusijo vrgel potrebne iskro, ki naj bi povzročila med obema državama, vsem evropskim reakcionarjem dobrodošel vojni požar. Vaněk je moral na sveti večer zapustiti Moskvo. Tako razumejo evropski diplomati božično krilatice »Mir ljudem na zemlji!«

Brezposelnost po svetu.

450 milijonov Kč je čehoslovaška vlada izdala v letošnjem letu za podpore brezposelnim. Od tega je bilo 230 milijonov izplačanih brezposelnim v obliki podpor v gotovini potom delavskih strokovnih organizacij, ostalo so znašale naturalne dajatve.

Spomenik brezposelnim so postavili v Westerhausnu na Nemškem. Spomenik nosi napis: »Spomenu brezposelnih iz leta 1931.«

Dunaj za nezaposlene. Dunajska občina porabi gotovo največ svojih moči, da omili veliko bedo nezaposlenih. V soboto, dne 19. t. m., so vsa dunajska zabavišča, gledališča, kina in veselice dohodke svojih prirediteljev naklonili občini v podporo nezaposlenih. Pri vseh prireditvah je delal ves personal in tudi gasilci in policija brezplačno. Računa se, da se je zbralo ta večer okoli štiri milijone dinarjev za nezaposlene.

Indijci v boju za narodno in državno samostojnost.

Novo gibanje v Indiji.

Neuspeh konference okroglo mize v Londonu, je ukinil premirje, sklenjeno med indskimi nacionalisti in angleško vlado in vzbudil novo revolucionarno gibanje Indov, ki pa o Gandiju ne marajo dosti več slišati, ker se je njegova metoda pasivnega odpora izkazala brezuspešna. Gibanja so se polastili nacionalistični akcijonaši, ki jih še podpirujejo komunistični elementi. Pripravljajo se široko zasnovane akcije za osvoboditev izpod angleškega jarma, v katerih se vedno bolj udeležujejo tudi indske žene. V Comillahu je pred kratkim neka mlada Indijka ustrelila angleškega guvernerja Stevensa. Tudi številna nomadska plemena na severu Indije se zopet gibljejo, čeprav imajo z Indiji samo to skupno, da smrtno sovražijo Angleže.

Sovjeti in zapad.

Med Rusijo in Nemčijo

je bila 24. decembra sklenjena gospodarska pogodba, ki bo v kratkem predložena v ratifikacijo v Berlinu in v Moskvi. Nemčija je zadnje leto izvozila v Rusijo veliko količino industrijskih izdelkov, ki pa jih je slednja zelo težko plačevala z gotovino. Zato je izrazila željo, da bi mogla mesto z denarjem, odplačevati naročila s poljedelskimi produkti. V tem oziru se je dosegel sporazum. Rusija bo izvažala pre-

bitek žita v Nemčijo, zato pa bo prejemale industrijske izdelke. Nemčija bi sicer dobila lahko žito ceneje iz Argentine, vendar bi ga morala takoj plačati v denarju, kar Rusom ne bo treba. Nemški agrarni krogi s to pogodbo sicer niso zelo zadovoljni, zato pa jo vsa ostala javnost tembolj pozdravlja.

Pogajanja za pogodbo o nenapadanjju med Poljsko in Rusijo

potekajo zelo ugodno in bodo kmalu zaključena. S sklenitvijo te pogodbe bo tudi podobna pogodba, sklenjena med Francijo in Rusijo, stopila v veljavo. Tudi Finska in Estonija sta izrazili željo, skleniti enako pogodbo.

Doma in po svetu.

Zagrebcani za znižanje stanarin. V Zagrebu je bilo v nedeljo ponovno zborovanje stanovanjskih najemnikov. Na zborovanju je bila sprejeta resolucija, ki jo je podpisalo 32 stanovskih in strokovnih organizacij. Zborovanje je pozvalo vse organizacije, da začno akcijo za znižanje stanovanjskih najemnin po vsej državi, ki naj postane mogočen enoten protest vseh stanovanjskih najemnikov. Pri tej akciji sodelujejo predvsem delavske svobodne strokovne organizacije.

Za dravsko banovino je bila vložena še druga kandidatna lista za senat, ki je pa bila iz formalnih razlogov zavrnjena.

Predsednik vlade Pero Živković se je zopet vrnil v Beograd iz Vrnjačke banje.

Beograjska univerza se na odredbo univerzitetnega senata 11. januarja zopet odprla.

Lična knjižica na 84 straneh je izšla v Ljubljani v Narodni tiskarni. Obsega imena vseh volilcev, ki dne 8. novembra niso volili. Ni nam znano, kdo je izdajatelj, ki je brošurico poslal funkcionarjem zavodov in obratov v Ljubljani v praktično uporabo. Plemeniti namen se seveda s takimi metodami borbe proti sodržavljanom ne more obnesti. Veliko bolj zanimiva kot prej omenjena brošurica bi bila publikacija imen 1450 slovenskih konfidentov, ki so med svetovno vojno vršili volunsko službo med Slovenci v prid habsburškemu režimu. Tako brošurico bi potem s pridom uporabljali tudi v Beogradu.

K noveli o izpremembi zakona o zobotehnikih. Zobozdravniki in zdravniška zbornica je izdelala načrt k obstoječemu zakonu o zobotehnikih, s katerim hoče odvzeti zobotehnikom dosedanje pridobljene pravice do samostojnih delavnic in drugih udobnosti. Zaradi tega je sekcija zobotehnikov v Zvezi privatnih nameščencev Jugoslavije sklicala pred tednom dni konferenco v Beograd, na kateri so bili zastopniki zobotehnikov iz vseh večjih krajev države ter so izdelali protinačrt zakona. Ponovno bodo z deputacijo zahtevali, da se načrt pred odobrenjem predloži delavski zbornici v izjavo, kot zastopniki zobotehnikov.

»Slovenčev« mnenje o prisegi. »Slovenec« z dne 23. dec. t. l. priobčuje člančič z naslovom »Brezbožniki na Bolgarskem«. Med drugim poroča tudi to-le: »Ko je pred meseci zaprisegel sofijski vladika nove narodne poslance, niso marali komunistični levičarji (kakih deset poslancev) ponoviti prisega in poljubiti razpela. Vladika je na to opozoril predsednika Narodnega sobranja in dobil čuden odgovor. Vlada se je zadovoljila s tem, da so podpisali omenjeni poslanci kakor vsi ostali navadno pismeno izjavo o tem, da bodo »zvesto delovali državi v korist«. Sporočila je, da ni v stanju od brezvercev zahtevati, da bi zadostili verski dolžnosti. Vladika je bil naposled primoran »kot navaden duhovnik in kristjan« vlado in javnost opozoriti v dnevnem tisku, da nima na sličen način položena prisega nobene veljavnosti.« — To mišljenje je pa za katoliško oz. krščansko prisego zelo ponižujoče in čudno. Kaj je za »Slovenca« in za onega vladiko prisega samo fraza in formalnost? Kako pa naj drži prisega, ako priseže brezverec in »brezbožnik« na Boga in poljubi razpelo? Ali drži dejanja ali drži besede? Čudimo se potem, zakaj se Vi tako branite civilne poroke? Saj to je tudi formalnost, samo z druge strani. Ako lahko drži prisega »brezbožnika« po katoliškem oz. krščanskem cerkvenem tekstu, bo držala tudi poroka po civilnem (državnem) tekstu oz. načinu? Mi smo radovedni, če vidi gospoda okrog »Slovenca« to dvojno mero?! Capito? —st—

Beda, pomanjkanje in — beograjska katedrala. Brezposelnost narašča, beda se veča in pomanjkanje; marsikateri družinski oče na letošnji praznik miru ni imel miru, marsikateri mati ni imela pokoja: saj so otroci klicali po kruhu, a tega ni bilo. Nič dela, nič zaslužka. Mezde in plače se nižajo, delavce odpuščajo, trpljenje se veča — pomoči pa nikjer. Ali vse to prav nič ne ovira one, ki bi se radi imenovali zaščitniki ponižanih in razžaljenih, da agitirajo po listih za prispevke in darila za katedralo, za svetišče katoliške cerkve v Beogradu, ki naj bi stalo 13 milijonov dinarjev. 13 milijonov bo izdanih za razkošno stavbo, v kate-

MEDSTROKOVNI ODBOR (STROKOVNA KOMISIJA) V MARIBORU

sklicuje za nedeljo, dne 3. januarja 1932 ob 9. uri dopoldne v dvorani Delavske zbornice, Sodna ulica 9-II:

OBČNI ZBOR (PLENUM)

s sledečim dnevnim redom:

1. poročilo o delovanju Medstrokovnega odbora v preteklem letu;
2. volitev novega odbora in kontrole;
3. položaj delavstva in bodoče akcije strokovnih organizacij;
4. raznošterosti.

Na plenumu imajo pravico in dolžnost prisostvovati in glasovati člani odborov vseh strokovnih organizacij v Mariboru, ki so v sestavu Medstrokovnega odbora.

Z ozirom na važnost dnevnega reda, se vabijo vse podružnice, da se tega zborovanja polnoštevilno udeležijo. Dostop s posvetovalnim glasom imajo tudi vsi zaupniki in člani.

Medstrokovni odbor v Mariboru.

Naročniki, pozor!

Današnji številki smo priložili poštne položnice ter prosimo vse one p. n. naročnike, ki so v zaostanku z naročnino, da isto nemudoma poravnajo, ker le na ta način bomo v stanu, naš list vzdrževati in ga tudi redno dostavljati. — Vse one pa, ki so naročnino že poravnali, prosimo, da si poštne položnice shranijo in jih uporabijo prihodnjič. — Uprava.

ri naj bi se častila njega, ki je rekel: Idite in molite me zatopljeni, kjerkoli boste. Stopite v kotichek svojega doma in zatopite se v molitev! Torej za cerkev njega, po kateri naukih bi cerkva niti treba ne bile, bodo dandanes vrgli 13 milijonov! Pa bi morda rekel kdo: Saj je to podpiranje v brezposelnosti, saj bo toliko in toliko delavcev, obrtnikov in drugih dobilo dela. 13 milijonov, ki bi bili drugače morda mrtvi, pojde v promet. Vi ste proti delavstvu. Ne, ne! Ali ako je že treba 13 milijonov zazidati, ako je treba izdati 13 milijonov, naj bi se izdali za koristno stvar, naj bi šli v produktivne, ne pa v neproduktivne svrhe. Ali bi ne bilo bolj v smislu naukov Jezusa iz Nazareta, ko bi beograjski katoličani postavili dom za brezposelne, dom za onemogle in stare delavce, in sploh ljudi? Iz vseh ozirov bi bilo bolje. Ali 13 milijonov pojde za — katedralo! In nihče ne protestira, nihče se temu ne protivi. Vsi meščanski listi prinašajo oglase za loterijo v ta namen, celo »Jutro«

Boris Lavrenjev — Iv. Vuk:

Enoinštirideseti.

Ruski roman iz državljanske vojne v Srednji Aziji.

Marjutka je uprla svoje roke ob bok in je rekla zaničljivo:

— Mogoče so njih telesa ušiva. Ali pri tebi je duša ušiva skoz in skoz. Sram me je, da sem se spajdašila s takim človekom. Sluzavi hudič, ti umazana kopriva!... »Mašenka, odpeljeva se v mehko posteljo, kjer se bova valjala, lepo mirno živela,« se mu je pačila. Drugi so vpregli v jarem svoje lastne hrbte, da preorjejo zemljo. In ti? Ah, ti pasji sin!

Poročnik je vzkipele in trdovratno stisnil tanke ustnice.

— Ne zmerjaj!... Ne spozablaj se... Ne otesana ženska!

Marjutka je stopila bližje k poročniku in ga zvoneče udarila po upadlem, neobritem licu. Poročnik je omahnil, se tresel po vsem telesu in stisnil pesti. Odsekano je sunil iz prsi besede:

— Tvoja sreča, da si ženska! Sovražim te... sodrhal!

In odšel je v koč.

Marjutka je raztresena gledala svojo drhtečo dlan in zamahnila z roko:

— Kaj za to!

Nato je rekla, kakor da se z nekim pogovarja:

— Poglej no, kako olikan gospod! Ah, ti ribja kost!

DESETO POGLAVJE.

v katerem je poročnik Govoruh-Otrok slišal, kako se je razletel propadajoči planet, vendar pisatelj ne prevzame odgovornosti za konec.

Poročnik in Marjutka nista tri dni spregovorila.

Ali na majhnem otoku se nista mogla izogniti drug drugemu. In pomlad ju je spravila.

Prišla je vesela in žareča.

Že dolgo prej se je z otoka stajal pod zlatimi kopiti pomladi sneženi plašč. Mehka in zlatorumena kakor kanarček se je gugala v temni vodi.

Pesek je v opoldanskem žaru žgal noge, da so bolno skelele.

Solnce je sijalo v globoki modrini kakor zlato ognjeno kolo.

Od solnca, od južnega vetra, od neznosnega skorbuta sta postala oba zelo slaba. Volja za preprij jima je prešla.

V pesku sta se valjala cele dneve na obrežju. Nepremično so njune vnete oči strmele v daljavo, če se vendar že ne pojavi tam na obzorju kaka jadrnica.

— Ne vzdržim več! Če v treh dneh ne priplava nobena ribiška ladja, si poženem kroglo v glavo — je obupno stokala Marjutka in strmel v enakomerno, težko modrino.

Poročnik žvižga.

— Rekla si, da sem sluzavi hudič in uma-

zana kopriva. A sama si izgubila pogum? Potrpi — hetman* postaneš. Tvoja pot te vodi vendar tja, kjer postaneš razbojniški poglavar!

— Kaj brbraš vse te stare stvari? Pozabljeno je! Zmerjala sem, ker je bilo potrebno. Da si takšna cunjia, me je v srcu bolelo. Se sedaj me boli. Naredil si me čisto neumno, iztrgal si mi srce iz prsi, ti modrooki hudič!

Poročnik je legel glasno smejoč se s hrbtom na vroči pesek in je cepetal z nogami.

— Kaj je s teboj? Si znorel? je vprašala Marjutka začudeno.

Poročnik se je še vedno glasno smejal.

— He, kuga! Govori!

Poročnik se je smejal, dokler ga naposled Marjutka ni s pestjo sunila pod rebra.

Vstal je in si obrisal solze, ki so se mu vsled smeha nabrale v očeh.

— No, kaj rezgetaš?

— Pridno dekletu si, Marija Filatovna. V dobro voljo znaš spraviti najbolj žalostnega. Mrlič bi začel plesati pri tebi.

— Kaj je takega na tem? Misliš morda, da je boljše, če se pustiš kakor bruno metati sem in tja, ko se lomi led na reki? Nikogar ne poživiš s tem. Ne sebe, ne druge.

Poročnik se je začel zopet smejati. Potrkal je Marjutko po rami.

— Tako je prav, amaconska carica, ti moj ljubljani Petek!

(Dalje prihodnjič.)

* Ruski pregovor.

agitira? A pri tem je 600 delavcev v Hrastniku, 2100 v Dugi Resi, 60 pri Lajovicu in na Jesenicah, v Šturalu, v Trbovljah, na Fali, v Rušah, v Parčinu, pri Sv. Križu, v Zenici itd. brez dela. Ali ničesar ne vidite, ali ste slepi in gluhi?

Opozorilo. Novoletna številka bo izšla v večjem obsegu v četrtek, dne 31. t. m., na kar opozarjamo vse cenjene naročnike in čitatelje.

Za usta in zobe dnevno par kapljic blagodišečega Fellerjevega Elsafluida v kozarec vode, to je užitek in obenem tudi preizkušena zaščita proti mnogim obolenjem grla in vratu, proti hripi itd. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 velike specialne steklenice 62 Din franko pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatrž 383. Savska Banovina.

Bolgarija rabi denar. Tudi bolgarski finančni minister je napravil načrt za štedenje, enak kakor vse države, kjer vlada duh današnjega gospodarskega sistema. Poleg štednje najame minister notranje prisilno posojilo.

Zakaj je bil dr. Pirimer oproščen. V graški razpravi so priče in zagovorniki dokazovali, da je dr. Pirimer duševno manj vreden človek, ki v svoji duševni zmedenosti in neravnosti ni vedel niti, kaj hoče, niti kaj dela. Porotniki heimwehrovci, priče — prijatelji heimwehrovci; zato je bil oproščen. Toda taka obsodba ne more zbuditi spoštovanja do avstrijske justice. Politična kriva sodba je ustvarila 15. julij na Dunaju 1927. V Avstriji pač sodijo delavce drugače, meščanske revolucionarje pa zopet drugače.

Zbornica v Königsbergu razpuščena. Gospodarska zbornica v Königsbergu, v kateri so vodili hitlerjevci glavno besedo, je bila po pruski vladi razpuščena, ker je zahtevala odstop nemške vlade in predsednika republike, Hindenburga. — Končno so se oblasti vendar odločile nastopiti tudi proti objestnim nacionalnim socijalistom.

Švica je volila zveznega predsednika. Za predsednika švicarske republike je bil četrtič izvoljen dr. Joža Motta.

Švicarski narod sam proti sebi. V Švici so imeli plebiscit za zavarovanje nezaposlenih. Zakon je bil odklonjen.

V Španiji imajo novega zunanega ministra. Prvotno je bil določen za zunanjega ministra prejšnji zunanji minister Lerroux, ki ni vstopil v vlado. Sedanji zunanji minister je Zulueta.

Rezidenca v Stuttgartu je pogorela. Grad, v katerem so rezidirali bivši veliki vojvode v Stuttgartu, je na nepojasnen način postal žrtev požara; zgorel je popolnoma oni del, v katerem so se nahajale dragocene zbirke umetnin in ki je bil okrašen z redkimi štukaturami. Zid, ki se je pri tem podrl, je ubil enega gasilca, enajst pa jih je težko ranil. 38 oseb je težko opečenih, 40 pa lažje.

Poškodba vatikanske biblioteke. Ono krilo vatikanske biblioteke, v katerem se nahaja v prtiličju znana sikstinska kapela, se je porušilo baje radi preslabih podpornih stebrov v kapeli. Vdrli se je strop v tretji etaži, ki je potegnil za seboj stropce obeh ostalih etaž in zgrmel v globlino. Pri tem je bil neki profesor, ki je ravno študiral v biblioteki in pet delavcev, ki so bili zaposleni pri popravilih, ubitih. Škoda je velika; uničene so redke freske, s katerimi so bili poslikani stropi in približno 20.000 rokopisov in knjig je uničenih.

Mussolinijev brat umrl. Arnaldo Mussolini je bil časnikar, prvotno zasebni uradnik. Brat mu je poveril ravnateljstvo lista »Popolo d'Italia« in važne funkcije v fašističnih organizacijah. Umrl je za kapjo 47 let star.

Med. univ. dr. RUDOLF LOUREC

izvršuje svojo prakso v Mariboru, Strossmayerjeva ul. 8-I, kjer ordinira dnevno od 10.—12. in od 14.—16. ure. Ob tem času ordinira tudi za združeno zdravstveno občino Maribor in okolico (desni dravski breg).

Poneverba v Strojnih tovarnah v Ljubljani.

Zadeva, katere pravo ozadje je šele razložila sodna razprava.

Nenadoma je nastala spomladi govorica, da je bila v ljubljanskih Strojnih tovarnah izvršena velika poneverba, ki se je raztezala na poslovanje več let. Predvsem je bila aretirana blagajničarka gospodična Strickberger. Ta mesec se je vršila obravnava pri deželnem sodišču v Ljubljani proti njej, a je proces v poteku dobil povsem drugo smer. Blagajničarka je sicer priznala, da je vedela za primanjkljaj in da nekatere račune na zahtevo ravnatelja ni knjižila, ker je hotela pokriti poneverjene zneske. Blagajničarka je odklanjala vsakršno krivdo. Ključne blagajne je oddala zvečer ravnatelju, dvojnega zaklepa pa blagajna ni imela. Ključne blagajne je imel razen med uradnimi urami ravnatelj sam.

S temi izjavami, ki so bile več ali manj dokazane, se je obrnil sum proti bivšemu ravnatelju in eventualnim sokrivcem, dočim je ugotavljanje krivde blagajničarke bilo zaključeno.

Poneverbe znašajo okoli en milijon dinarjev.

Doslej je bil obsojen v tej pravdi potnik Florjančič, ki je kasiral okoli 180.000 dinarjev za prodane zvonove. Kazen znaša 14 mesecev zapora in izguba časti ter povračilo stroškov.

Razprava proti bivšemu ravnatelju Govekarju se bo šele vršila. Po poteku te razprave bo šele mogoče dobiti pravo sliko o celi zadevi. Pozneje bomo izpregovorili tudi splošno o tej senzacionalni zadevi.

Ljubljana.

Ljubljanska železniška glavna postaja je v oviro razvoju mesta. Iz tega razloga je izdelan sedaj načrt, ki bi postajne razmere temeljito preuredil. Glavna postaja bi stala tam, kjer stoji danes; železnica v mestnem področju pa bi se preložila pod zemljo. Druge železniške objekte, delavnice in deloma skladišča pa bi premestili iz mesta v Zalog itd. S tako preureditvijo bi Ljubljana mnogo pridobila. Proračun znaša okoli 106 milijonov dinarjev. Vsekakor pa se bodo morale v tem pogledu izvršiti temeljite preuredbe, čeprav ne popolnoma po zasnovanem načrtu.

Silvestrov večer priredi letos družabni odsek delavskih organizacij (Strokovne komisije, »Svobode« in »Zarje«, dne 31. decembra 1931 v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani s prav zanimivim in lepim sporedom. Kupletist bo nastopil z veselimi in šaljivimi, pa tudi hudomušnimi kupleti. Nalašč za ta večer napisana burka enodejanka »Kdor je lačen, naj se najé«, bo vzbudila grmade smeha. Alegorija: »Odhod starega in prihod novega leta« bo simbolično pokazala, kaj je bilo staro in kaj naj bo novo leto v delavskem gibanju. Plesalo pa se bo do ranega jutra. Vstopnina je samo 5 dinarjev, da se krijejo stroški.

Pridite! Družabni odsek.

Delavski oder »Svobode« v Ljubljani uprizori v nedeljo, 3. januarja 1932 v dvorani Delavske zbornice dramo Ivana Cankarja: »Jakob Ruda«. Naš delavski oder bo 3. januarja 1932 zopet pokazal, kaj premore in da med našim delavstvom cvetijo talenti in volja po kulturnem dviglu delavskih mas. In naše delavstvo v Ljubljani in okolici bo pokazalo, da zna ceniti to delo in bo napolnilo dvorano do poslednjega kotička, ter tako pokazalo, da smo to ML. Vstopnice so že v predprodaji pri »Svobodi«.

Pomanjkanje spanja

je največkrat posledica nervoznega stanja. Stalno negovanje telesa s Fellerjevim blagodišečim Elsafluidom, s tem skozi 35 let preizkušenim domačim sredstvom in kozmetikom, vedno pomaga. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 velike specialne steklenice 62 Din brez daljnjih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatrž 383, Savska banovina.

di«, Delavska zbornica in se dobe seže od 10 do 5 Din, stojišča pa po 4 Din. — Na svidenje v nedeljo, 3. januarja 1932.

Silvestrovanje priredi v Šiški podružnica »Svobode« v četrtek, 31. decembra v dvorani Zadrúžnega doma v Žibertovi ulici 27 z naslednjim sporedom: Šaloigra »Trije tički«, kuplet, recitacija v zboru (recitacijski zbor), deklamacije otrok, prosta zabava, šaljiva pošta, ples, alegorija in žive slike. Na prireditve vsi vabljeni in dobrodošli! Vstop prost! Pričetek ob 8. uri zvečer.

Maribor.

Deljeni pouk na srednjih šolah. Prosvetno ministrstvo je nedavno tega izdalo odredbo, da se zopet uvede na srednjih šolah deljeni pouk. Kakor v celi Sloveniji so vsled te odredbe prizadeti zlasti tudi stariši delavskih otrok iz mariborske okolice. Dosedaj je bilo tudi nekoliko manj premožnim slojem omogočeno pošiljati svoje otroke v srednje šole, ker se je pouk vršil samo dopoldne, popoldne pa se je učenec s prvim vlakom lahko vrnil domov. Z uvedbo celodnevne pouka pa bodo mogli pošiljati v višje šole svoje otroke samo premožnejši stariši, ki bodo lahko najeli za nje stanovanje v mestu ter jim preskrbeli tudi hrano. Proti tej odredbi ministrstva prosvete, se je minuli pondeljek vršil v Ljubljani velik protestni shod starišev, ki so zahtevali, da se odredba ne sme izvesti in da naj se pouk vrši kakor doslej. Tudi v Mariboru bi bilo umestno, da se skliče tako zborovanje prizadetih, ki naj zavzamejo k temu vprašanju svoje stališče. Pouk v srednjih šolah se mora vršiti tako, da bo tudi delavcem omogočeno pošiljati svoje otroke v šole.

Hišni posestniki so zborovali. Kakor smo že v zadnji številki našega lista poročali, so sklicali mariborski hišni posestniki za minulo nedeljo zborovanje, kjer so se največ bavili s proračunom mestne občine, katerega so podvrgli strogi kritiki. Kaj so hišni lastniki ukrenili glede visokih najemnin, ni znano, toliko pa je gotovo, da niso sklenili odzvati se pozivu g. bana, ki gre za tem, da se naj najemnine znižajo. Radovedni smo, koliko časa bo še oblast trpela to trmoglavost hišnih lastnikov, ki se za oblastne opomine niti ne zmenijo.

Javna ogrevalnica se bo otvorila te dni v prostorih dosedanjega otroškega vrtca v Razlagovi ulici. Reveži bodo v ogrevalnici prejeli tudi zajuterk in večerjo. Malo pozno sicer, pa vendar boljše nekaj kot nič.

Poceni meso. V sredo, dne 30. decembra 1931 od 8. ure naprej se bo na stojnici za oporečeno meso pri klavnici prodalo 200 kg govejega mesa po Din 4.— in sicer na osebo do 2 kg.

Požar je upepelil minulo soboto gospodarsko poslopje posestnika in gostilničarja Zupana v Brezju pri Mariboru. Ogenj se je tako hitro razširil, da so številne požarne brambice, ki so prihitele takoj na lice mesta, zamogle ubraniti le še ostalo poslopje. Kako je ogenj nastal ni dognano, domneva pa se, da je bil podtaknjen, ter se v tej smeri vrši tudi preiskava.

Silvestrov večer priredi Delavsko pevsko društvo »Frohsinn«, dne 31. decembra v vseh prostorih unijske dvorane. Predprodaja vstopnic v trgovini muzikalij Höfer in pri upravi »Delavske politike«, Ruška cesta.

Mila Favai, Glavni trg 11 (preje Badl) se priporoča z veliko zalogo dežnikov, galanterije, aktovk, nahrbtnikov, kovčegov, glasbenih instrumentov. Najnižje cene!

Delavci in nameščenci jedo samo v Javni kuhinji na Slomškovem trgu št. 6.

SREČKE SO DOSPELE! Štajerska hranilnica na Slomškovem trgu 6 opozarja sodruge na to.

V stranskih ulicah ceneje kupujete, nego v prometnih. Kupujte v trgovini Ljudske tiskarne, Slomškov trg 6, da se o tem prepričate.

Hiigijena

Po telesnem delu: maša. Pri bolezni v hiši: za inhaliranje. Proti poškvari zob: Diana razredčena v vodi. Diana mora imeti pri hiši vsak kulturni človek. Toda v resnici pravo

Diana

francosko zganje

Cena: Majhne steklenice Din 10.—, srednje steklenice Din 26.—, velike steklenice Din 52.—. Dobiva se povsod.

Celje.

Celjska »Svoboda« skupno s podružnico Konzumnega društva za Slovenijo sta se odločili prirediti otrokom svojih članov čajanko, **združeno s skioptičnim predavanjem »Snežulčica«, »Obuti maček« in »V bajni deželi«.** Prireditve se bo vršila na Novega leta dan ob 4. uri popoldne v jedilnici Delavske zbornice. Stariši, ki so člani »Svobode« ali Konzumnega društva, naj pošljejo ali pripeljejo svoje otroke na to prireditve.

Silvestrov večer »Svobode« se bo vršil tudi letos v tukajšnjem Narodnem domu. Na sporedu je godba, petje, šaljiva pošta in kar je posebnost letošnje prireditve, nastopil bo prvič v Celju — pravzaprav prvič v Jugoslaviji — **recitacijski zbor, ki bo recitalir Zupančičeve »Kovače«.** Letošnja prireditve bo torej prekašala vse dosedanje, zato vabimo vse prijatelje »Svobode« in delavskega pokreta sploh, da se prireditve gotovo udeležijo.

Ptuj.

Kolesarski športni odsek »Svobode« priredi v četrtek, dne 31. decembra 1931 ob 8. uri zvečer v hotelu »Slon« Silvestrov družabni večer. Na sporedu je društvena tamburaška godba, petje, ples, šaljiva pošta, ob polnoči živa slika staro in novo leto, deklamacije.

Prosvetni odsek »Svobode« priredi skioptično predavanje v hotelu »Slon« v sredo, dne 30. decembra 1931, točno ob pol 8. uri zvečer »Strahote svetovne vojne«. Predava sodr. prof. Teply iz Maribora.

Pobrežje pri Mariboru

Delavsko kolesarsko društvo, podružnica Pobrežje priredi v društvenem lokalu gostilna Janez (Papež) Silvestrov večer. Spored: Šaloigra »Lažizdravnika«, v dveh dejanjih, slovo starega leta, ples, boj s konfeti, šaljiva pošta, itd. Prireditve je namenjena društvenim članom in njih svojcem. Začetek ob pol 20. uri.

Zalog.

Ganglov »Sin« na zadvorškem odru. »Svoboda«, podružnica v Dobrunjah je, dasi ne razpolaga z ogromnim številom članstva, zelo aktivna in delavna. Poleg knjižnice in godbe na pihala, ki je menda edina svobodaška godba, ima tudi svoj dramski odsek, ki je tudi zelo agilen in je že drugič nastopil v letošnji sezoni. Prva predstava Lipahov »Glavni dobitke« se je kaj dobro obnesla in je bil uspeh vsestransko povoljen. Ugotovilo se je, da razpolaga omenjena podružnica z zelo dobrimi močmi. V nedeljo, dne 20. t. m., pa smo imeli ponovno priliko gledati Ganglovega »Sina«, ki je že staro delo, toda med diletanti še vedno zelo priljubljeno. Toda pri tej igri se je pokazalo nekaj nedostatkov, ki bi se pa z malo večjo pazljivostjo prav lahko izgladili. Opažalo se je, da primanjkuje močne roke, ki bi obvladala ta aparat. Režija je bila zelo pomanjkljiva tako, da nekateri igralci niso razumeli pravega pomena igre in se vsled tega niso mogli vživeti v svoje vloge. Primanjkovalo je kolektivnosti in tako so bili pri pomembnejših prizorih igralci prepuščeni vsak sebi. Slemenec (S. K.), ki je kot nalašč za to vlogo ustvarjen, se je le preveč pokmetil ter v tretjem dejanju, ko hoče za vsako ceno izvedeti od Cirila, kaj imata s Heleno, nastopil premalo strogo. Prijatelj Slok (S. B.) pa je bila povsem premlada maska, ki je imela komaj 30 namesto 50 let, zato tudi niso pristojale kretnje. Njegova hči Marica (T.) pa je bila premalo ljubezniva v izražanju svoje skrivne ljubezni z Metodom, ki je svojo vlogo le malo preplahol odigral. Dr. Trdina (S. V.)

SILVESTROVO VESELICO

priredi **Delavsko pevsko društvo „FROHSINN“**

ki se bo vršila v četrtek, dne 31. decembra 1931 v „Unionski“ dvorani. Več je razvidno iz programa.

pa je mnogo premalo ljubezniv in čuvstven napram svoji sestri, ki mu priznava, da je postala žrtev ljubezni. Tudi maska je le preveč bircjevska. Sestra Helena (S. C.) je pokazala mnogo talenta in zanimanja, toda uvesti jo je treba. Svojo vlogo je odigrala povojno v povdarjanju besed, le kretnje so včasih nasprotovale ali pa so bile pomankljive. Njen partner Ciril (S. J.) kot glavni junak igre, ki velja za močan talent, se nikakor ni mogel zvesti v svojo vlogo ter se znajti v svoji vlogi. Glas njegov je bil premalo plah, toda preveč zategnjen, kar je vplivalo komično in ni kazalo človeka, ki je obupal nad življenjem. Orožniški vodja je bil pristen tip starega narednika. Bil je le premalo služben in svoj ton ni prilagodil zvitosti svojega poizvedovanja. Ostale vloge so bile prikazane povojno. Vendar je igra močno odjeknila v publiki in je bil uspeh zelo dober. Priporočali bi diletantom, da tudi v bodoče nadaljujejo z isto vlogo za povzdigo podružnice, ki ima mnogo izgleda, da postane žarišče kulturnega gibanja v našem kraju in okolici. M. J. (Priobčujemo kritiko s. M. J., ki je gotovo napisana v dobrem namenu. Pripomniti pa moramo, da se nam zdi Ganglov »Sin« veliko pretežka snov za naše diletantske odre. Op. uredn.)

»Svoboda« priredi dne 31. decembra 1931 v salonu g. A. Plevnika silvestrovanje z zelo pestrim sporedom. Vljudo vabi vse članstvo, somišljenike in prijatelje, da v polnem številu pokažejo svoje simpatije do svobodaških prireditev s tem, da se te prireditve gotovo udeležijo.

Posnemajte! Za tiskovni sklad je daroval Jos. Kosmos iz Hrastnika Din 50.—. Iskrena hvala!

PRAVILNIK

o dajstvah društva „Ogenj“.

I.
Društveni člani so redni in podporni. Redni član more postati vsaka fizična oseba do 70. leta starosti. Redni člani plačujejo predpisani mesečni prispevek, ki znaša za osebo in člana Din 15.—. Podporni člani plačajo mesečni prispevek, ki znaša za osebo in člana Din 4.—. Pristopnina znaša za redne in podporne članse Din 12.—. Ob pristopu plača vsak član poleg pristopnine tudi enomesečno članarino in enkratno sprejemnino, ki se odreja z ozirom na starost posameznih članov po naslednji tarifi:

do starosti 30 let	Din	24.—
» » 40 » »	»	32.—
» » 50 » »	»	40.—
» » 51 » »	»	72.—
» » 52 » »	»	96.—
» » 53 » »	»	118.—
» » 54 » »	»	160.—
» » 55 » »	»	200.—
» » 56 » »	»	240.—
» » 57 » »	»	320.—
» » 58 » »	»	400.—
» » 59 » »	»	480.—
» » 60 » »	»	640.—
» » 61 » »	»	800.—
» » 62 » »	»	960.—
» » 63 » »	»	1120.—
» » 64 » »	»	1280.—
» » 65 » »	»	1440.—
» » 66 » »	»	1680.—
» » 67 » »	»	1920.—
» » 68 » »	»	2160.—
» » 69 » »	»	2400.—
» » 70 » »	»	2640.—

Osebe, ki so prekoračile 65. leto starosti, more sprejeti osrednji odbor le izjemoma na podlagi zdravniškega spričevala, s katerim se potrjuje, da je pristopivši član popolnoma zdrav.

Pristopivši član plača sprejemnino, določeno za višji starostni razred, ako je poteklo od njegovega zadnjega rojstnega dne po sprejemu več kot šest mesecev.

Enkratna sprejemnina se more plačevati tudi v obrokih, ki jih za vsak posamezni primer določi odbor.

V društvo morejo biti sprejeti tudi otroci članov od drugega leta starosti.

Obenem s pristopno izjavo, najpozneje pa pred potekom dvomesečne čakalne dobe, mora vsak član vročiti društvenemu vodstvu lastnoročno pisano in podpisano poslednjevoljno odredbo, s katero določa svojo vpepeljitev za slučaj smrti. Priporočila se, da vsak član obvesti o tej svoji nameri, da se hoče pustiti vpepeljiti, bodisi svoje ali pa druge v poštev prihajajoče osebe.

Za vsako plačilo mora vsak član dobiti potrdilo, ki ga mora skrbno hraniti.

Kot pristopni dan velja prvi dotičnega meseca, v katerem je član pristopil in plačal članarino.

II.

Dajatve društva.

Društvo oskrbi vpepeljevanje svojih umrlih članov, počenši z odvozom trupla iz kraja bivališča do oddaje pepela v shrambo ali preostalim, t. j.:

Mrtvogled, krsta in vložek, vloga in zalotanje, komisija (fizikatne pristojbine), mrljska spremnica in preskrba iste, ev. carinska manipulacija in prispevek za triptik, prevoz iz hiše v mrtvašnico, moštvo pri nakladanju, avtofurgon tja in nazaj, spremstvo, šofer, vpepeljenje in oddaja pepela v shrambo ali preostalim — za nadaljnjo

shrambo skrbijo svojci. Oder po posebni tarifi. Pri nalezljivih boleznih dodatni proračun. Za posebna naročila stranke pri pogrebem zavodu društvo ne odgovarja.

(Nadaljevanje sledi.)

Razno.

Svobodna kultura v Italiji. Musolini zahteva od vseučilišnih profesorjev, da bodo vzgajali mladino v fašističnem duhu. Dvanajst vseučilišnih profesorjev na raznih vseučiliščih ni hotelo položiti zaobljube, kar edino odgovarja svobodi najvišje kulture. Vseučilišča so center znanosti, ki mora korakati z napredkom in kazati pot življenja. Iz tega razloga vseučilišče ne more služiti režimu, ki je v oviro svobode, in bi v tem primeru tudi ne služilo več kulturi, marveč le sodobnemu klikarskemu pojavu.

Stoletnica cigaret. Zanimiv jubilej je to. Letos je minilo sto let, odkar so prišle cigarete v današnji obliki v rabo. Egiptovska vojska je ob osvojitvi Akke, ker ni imela pip, zavijala tobak v papir. Zgled so posnemali drugi in tako se je razširila ta navada. Smotke so pa bile že mnogo prej znane, zakaj Indijanci so jih že mnogo prej pušili, preden so prišli Španci v Ameriko.

KUPUJTE!

MERIMA LINGER MILO

KER JE IZVRSTNE KVALITETE.
MERIMA 1839.

Sanke, enosedežne, po Din 95.—
dvosedežne „ „ 105.—
Eksportna hiša „LUNA“, Maribor.

MALA NAZNANILA.

Vsi letni naročniki dobe **zastoni**
14 karatno originalno amerikkansko
zlato nalivno pero
ali pa **Kürschnerjev ročni leksikon**,
(900 strani, 32 tabel) ali eno **prvovrstno**
radijsko cev.

Zahtevajte takoj brezplačno na ogled „Radio-welt“. Naroča se Administration der „Radio-welt“ Wien I, Pestalozziggasse Nr. 6, ki prinaša obširne radioprograme, interesantne slike in ima lepo urejene poučne tehnične članke.

Šolske torbice, aktovke, kovčke, preobleke za kovčke, damske torbice, denarnice, pasovi itd. Istotako tudi poceni popravila v novo otvorenjeni torbarni

JOSIP KARLO,
MARIBOR, Kopališka ulica šte. 2
(Scherbaumov paviljon).

Vsakdo mora čitati
Fr. Žgečev knjigo

o spolni vzgoji

Stane 8 Din in se dobi v vseh knjigarnah.

Usnjate rokavice v veliki izbiri
tu in inozemske **nogavice** po
nizkih cenah.

Trgovina z rokavicami in stezniki
Marija Sieber,
Maribor, Glavni trg 14, preje Gosposka 9.

Šivalne stroje,
gramofone,
otroške vozičke,
kolesa

popravlja **JUSTIN GUSTINČIČ,**
mehanična delavnica, Maribor,
Tattenbachova ulica 14.

Pletenine, stezniki, tudi
jenski in kosmetični predmeti, potrebnosti
za otroke, nogavice, ro-
kavice, ročna dela in krojaške po-
trebnosti.

FRANC ŠKOF,
Maribor, Aleksandrova cesta 23.

Gugalni konji, komad po Din
100.— do 115.—
Eksportna hiša „LUNA“, Maribor.

Za jesen in zimo

Velika izbira **trikotaje, klo-
bukov, čevljev, copat** itd.
po solidnih cenah pri

JAKOB LAH, Maribor, Glavni trg 2

Vozički za lutke, komad po Din
70.—, 100.—
in 115.—.

Eksportna hiša „LUNA“, Maribor.

Kupujte svoje
potrebnosti
pri naših
**inseren-
tih.**

STAVBENA, KONZUMNA IN GOSTILNIŠKA ZADRUGA

„DELAVSKE DOM“

V TRBOVLJAH R. Z. Z. O. Z.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po čistih 7% od dne vloge do dne dviga. Ima 3 delavske domove, 2 v Trbovljah, kakor tudi 3 prodajalne in 2 gostilni v Trbovljah in 1 prodajalno in gostilno v Senovem pri Rajhenburgu, v katerih se oddaja blago najboljše kvalitete po najnižjih cenah. Član te zadruge lahko postane vsak, ki vplača delež in vpisnino; delež znaša Din 50.—, vpisnina Din 2.50.

NAČELSTVO.

Za šolo kupujemo samo na
Slomškovem trgu šte. 6.
Ljudska tiskarna Maribor.

Velika izbira vsakovrstnih Igrač,
po brezkonkurenčnih cenah
Eksportna hiša „LUNA“, Maribor.

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarne v Mariboru. - Telefon šte. 2324.